

Budapestre vonatkozó újságcikkek

Osztályozás

Tárgy

910.2

Hely

1842

Szerző: *Nyiry László*

Cím: *Török pasa és újságíró látogatása Pesten 100 évvel ezelőtt*

Forrás:

Pest

Személy

~~1942~~ Bp.

(Hely)

1942 IX. 21

(Idő)

(Köt. v. füz.)

(Old.)

TÖRÖK PASA ÉS ÚJSÁGÍRÓ LÁTOGATÁSA PESTEN SZÁZ ÉVVEL EZELEŐTT

Csodálatos véletlen, hogy éppen a török újságíró kollegák budapesti látogatása közben bukkantam olyan régi levéltári okmányokra és leírásokra, amelyek szenzációs részleteket közölnek egy *török pasa és újságíró* száz évvel ezelőtti magyarországi látogatásáról. 1842-ben a nagyhatalmú török szultán új követet küldött Konstantinápolyból Bécsbe. *Ahmet Fethi Ferik pasa*, a török császár bécsi követe Zimonyig lóháton, onnét Pestig és Győrön át kocsin tette meg az utat díszes és nagyszámú kíséretével. Utazása nemcsak azért kellett nagy feltűnést Európában, mert egykori pompázó diplomáciai átvonulásban Európának még nem volt része — hanem mert

amit a pasa újságírói szemmel nézett és látott, azt az osztrák császárnál mint diplomata a magyarok javára értékesítette.

Többhetes magyarországi tartózkodása alatt, mint látni fogjuk, behatóan tanulmányozta hazánkat, annak népét és szokásait és így a magyar minden bánatát és baját is megismerte.

Az öreg Gellérthegyen mulatozó pestiek látták bevonulását. Hosszú kocsisor, 10—15 landauer élön táncoló nevelésű lovagolt *Theologis, a pasa to' mácsa*. Az első kocsiban, jobbján egy ragyogó ozmán nővel, a szultán követe ült. Egy régi magyar újság így ír erről:

— *Megint azt lehet tapasztalni, hogy keletről jövő vendég lóhatására több ember gyűl össze, mint ha olyan nyugatról érkezik sőt a törököket közelebről szemlélhet és vágya kívánt asz szonyoknál egész a hand'ságig megyen...*

Szállásán, a budai várpalotában — írja egy másik leírás —

fordés után meglátogatta kíséreljét, Döbrentey urat és családját, ahol a kisasszonyok fortepianojukon muzsikáltak.

Nagyon meglepte a pasát a *Ludovica* épülete és ennek kertje. A budai vár

kerájából pedig estvenként léneze a széles Dunára és Margitszigetre, Pestet paradicsomnak nevezte. A *vakok intézetét* is meglátogatta, ahol 20 pengő forinttal növelte az inézet tőkéjét. Augusztusban a pesti játékszinben élvezte a *»Bájosztá«* balettet. Eleinte azt hitte, hogy a pesti és budai theatrum magyar.

A pesti Vigadóban tiszteletére adott soiré alkalmával Eszterházy és Andrássy grófnókkal menüettet táncolt.

Másnap három muzsikadarabot adott át Döbrenteynek, adná azokat annak a magyar dámának, akinek ő legjobban tetszett. Döbrentey mind a három mágnáshölgynek adott át egyet-egyet.

A pasa, aki katona is volt, az Új-épület udvarán megszemlélte a patantyúsok ágyút és igen meg volt elégedve a *Mazucchelli őrdíszcsapat* fegyverfogásaival. Egy, többszöri szökés miatt a siralombházba zárt közkatonának kegyelmet eszközölt ki. Az eleszemű török diplomata magyarországi tartózkodása alatt a magyar nemzet államalkotó erényeit is felismerte. *Ferdinánd* császárnak bemutatkozó audienciája alkalmával ki is jelentette, hogy

»az osztrák császár legmegbízhatóbb támasza a magyarok, csak bánni kell velük tudni.«

Ahmet Fethi Ferik pasa a továbbiakban sem maradt tétlen! A bécsi kamarilla titkos feljegyzései megállapították, hogy a szultán követének magyarbarát érzelmei folytán telepedhetek le török földön az osztrák császárt ellenségei. *Kossuth* és társai 1849-ben

A Budapesten járt török újságírók ma méltó követői a két testvérnemzet közötti hagyományos barátság kiméltvá tése terén a nagy újságíró pasának.

Sz. Nyiry László